

Дългата, тъмна нощ на американската окупация в Ирак завърши

Изтеглянето на САЩ от Ирак слага край на катастрофалната 23-годишна военна окупация, започната въз основа на фалшиви твърдения за наличие на оръжия за масово унищожение, белязана от огромни страдания на цивилното население и документиран престъпления, и оставя иракчаните да се изправят пред трайните последици от окупацията и да възстановят своя суверенитет.

Официалното изтегляне на американските окупационни сили от Ирак в сряда, 30 септември 2026 г., бележи края на катастрофален 23-годишен военен проект, който започна с лъжа, беше поддържан от насилие и завърши с поражение, толкова дълбоко, колкото това, което Америка претърпя в Афганистан.

Това, което американската военна машина представи като мисия за освобождаване на Ирак от баасистката диктатура преди повече от две десетилетия и елиминиране на така наречените „оръжия за масово унищожение“, се превърна в пример за имперски произвол, оставил след себе си разрушена страна, милиони мъртви и дестабилизиран регион за поколения. Военното присъствие на водената от САЩ коалиция в арабската страна започна в началото на 2003 г., преди да бъде принудена да напусне през

2011 г. Три години по-късно, през 2014 г., обаче те се върнаха като част от така наречената международна кампания срещу терористичната групировка „Ислямска държава“ (ДАЕШ).

Бруталната инвазия, започнала на 20 март 2003 г., се основаваше на погрешна предпоставка: че режимът, воден от Саддам Хюсеин, притежава оръжия за масово унищожение и представлява непосредствена заплаха за световната сигурност. Администрацията на Джордж У. Буш представи това като основна причина за военната намеса на САЩ в арабската страна. Това твърдение, промотирано от администрацията на Буш с театрална увереност – включително скандалната презентация на държавния секретар Колин Пауъл пред Организацията на обединените нации – се оказа измама. Не бяха открити запаси от химически или биологични оръжия. Не беше открита активна ядрена програма. Групата за проучване на Ирак заключи, че Ирак е унищожил недеклаирания си запас от химически оръжия още през 1991 г. и не откри достоверни доказателства, че е възобновил производството на химически оръжия след това. Следвоенните констатации фундаментално подкопаха разузнавателните оценки, върху които първоначално е била изградена тезата за оръжия за масово унищожение.

Американската военна инвазия беше незаконна, започната без разрешение от Съвета за сигурност на ООН и базирана на разузнавателна информация, която беше или изфабрикувана, или умишлено изопачена. САЩ се самоназначиха за съдия, съдебни заседатели и палач и в крайна сметка замениха една тирания с далеч по-лош хаос. Признането на престъпленията на Саддам не означава, че американската военна машина е имала право да се натрапи на иракския народ и да замени режима на Саддам с продължителна военна окупация.

> Още на стр. 5

Нов туристически продукт свързва природата и културата на трансграничния регион Сокобаня-Вършец

В хотел „Моравица“ – гр. Сокобаня от 28 до 30 септември 2026 г. се проведе семинар на тема „Създаване на нов туристически продукт – екология и култура, интегриран туристически продукт“ в рамките на проекта за трансгранично сътрудничество „Природният и културен туристически потенциал като основа за развитие на трансграничния регион“, който се изпълнява по Програма INTERREG VI-A IPA България-Сърбия 2021–2027 с подкрепата на Европейския съюз.

Проектът се изпълнява от пет партньори – два от Сърбия и три от България. Водещ партньор е Туристическата организация на Сокобаня, а от сръбска страна партньор е и Екологично дружество „Сокобаня“. Партньорите от България са Народно читалище „Христо Ботев“, Фондация „Монтана утре“ и Община Вършец. Общата стойност на проекта е около 620 000 евро.

Работната среща има за цел създаването на нов туристически продукт, който да свърже природните туристически ресурси и културно-историческото наследство на Сърбия и България и да ги обедини в общо туристическо предложение, предназначено за посетители от двете страни на границата.

Част от проекта е насочена към инфраструктурни дейности. Туристическата организация на Сокобаня благоустроява панорамна пътека в планините Озрен и Девица, където е предвидено поставянето на туристическо оборудване за отход и туристическа сигнализация. Екологично дружество „Сокобаня“ обновява сградата на старото училище в село Раденковац, която ще бъде преустроена в екологичен център. Читалището във Вършец реновира малката си зала, която ще се превърне в модерна конферентна зала и място за репетиции.

Освен инфраструктурните дейности проектът включва и т.нар. „меки“ дейности, сред които са разработване на общ план за управление, възстановяване и насърчаване на устойчивото икономическо използване на природните и културните обекти в трансграничния регион Сокобаня-Вършец, маркетингова стратегия, туристически маршрути, провеждането на семинари и кръгли маси в двата партньорски града.

Тази публикация е създадена по проект BGRS0200060 „Природният и културен туристически потенциал като основа за развитие на трансграничния регион“, съфинансиран от Европейския съюз чрез Програма INTERREG VI-A IPA България – Сърбия 2021-2027 г. Съдържанието на документа е отговорност единствено на Община Вършец и по никакъв начин не отразява официалната позиция на Европейския съюз.

В АЕЦ „Козлодуй“

При голям интерес премина Денят на отворени врати

Стотици граждани посетиха АЕЦ „Козлодуй“ в Деня на отворени врати, който се проведе на 3 октомври. Инициативата позволи на хора от различни краища на страната и чужбина да се запознаят отблизо с работата на българската атомна електроцентрала. И тази година статистиката потвърди тенденцията значителна част от регистриралите се посетители да са деца и младежи. Най-малкият от тях беше 5-месечният Пламен от с. Хайредин, обл. Враца, а доайен сред гостите бе атомният физик Любомир Минев, на 85 г. от гр. София.

Отправна точка на посещенията беше Информационният център, където експерти от АЕЦ „Козлодуй“ представиха дейността на централата чрез беседи, макети и кратки образователни филми. Гостите наблюдаваха демонстрации на противопожарна техника и работата на мобилна лаборатория за мониторинг на околната среда с измерване на показатели в реално време.

Участниците в събитието имаха възможност да разгледат 5 и 6 блок и Пълномащабния симулатор на блокове с реактори тип ВВЕР-1000, където се обучават ядрените оператори. Всички гости получиха изчерпателна информация за технологичните процеси и ежедневната работа на висококвалифицираните специалисти, чиято отговорност е производството на над една трета от електроенергията в страната и гарантиране на енергийната сигурност на България и региона.

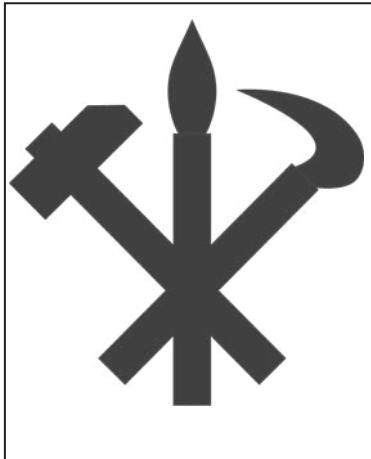
Денят на отворени врати се провежда повече от 30 години и е част от политиката на Дружеството за открито управление и взаимодействие с обществото. Чрез тази проява, която традиционно се радва на голям интерес, гражданите получават достоверна експертна информация за работата на АЕЦ „Козлодуй“. Сред темите, обект на засилено внимание сред младите посетители, са партньорството с училища от региона с дуална форма на обучение, програмите на атомната централа за стипендии и летни стажове за студенти от приоритетни за ядрената енергетика специалности и възможностите за кариерно развитие в този основен за националната икономика отрасъл.

За най-малките в Информационния център на АЕЦ „Козлодуй“ бяха организирани специални кътове, в които децата можеха да оцветяват графични изображения на атомната централа, да редят пъзели и да се включат в импровизирани анкети. За старанието и знанията си те получиха различни сувенири и много положителни емоции.

Нашата страница за Корея

Корейската трудова партия

посреща своята годишнина с епохални успехи

Основана от президента Ким Ир Сен на 10 октомври 1945 Корейската трудова партия (КТП) води революцията и строителството на социализма в КНДР, през изминалите 81 години, по път на победи. Под ръководството последователно на президента Ким Ир Сен, председателя Ким Чен Ир и днес на генералния секретар Ким Чен Ун и преодолявайки множество трудности и изпитания,

партията успешно изпълни историческата задача да изгради мощна държава и армия, проведе грандиозни демократични реформи и поведе народа, който в колониалното минало живееше в бедност и лишения, към щастлив живот и светло бъдеще.

По времето, когато се свика Осмият конгрес на партията, през 2021, условията за страната бяха изключително сурови. Към затапящата се, варварска блокада и санкции, наложени от враждебните сили, се добавиха последователни природни бедствия и глобална здравна криза. Развитието във всички сфери беше силно подтиснато, а сигурността на държавата и благосъстоянието на народа бяха сериозно застрашени. Положението по това време беше изключително трудно, но народът и армията

успешно приложиха решенията на партията приети на конгреса и в крайна сметка това доведе не само до преодоляване на изпитанията, но до бързо развитие и епохални успехи във всички области.

Тези успехи бяха отчетени на Деветия конгрес на Корейската трудова партия който се проведе през февруари 2026. В него взеха участие 5000 делегати и 2000 наблюдатели. Основният доклад на конгреса изнесе Ким Чен Ун на 20 и 21 февруари 2026. Той посочи, че изминалите пет години, след Осмия конгрес, са били период на големи промени и епохален напредък в развитието на страната и благосъстоянието на народа. Най-важният успех, през този период е новата тенденция за всестранно развитие на социализма. Постигнато е било развитие на всички области на държавното строителство, на всички региони на страната и на всички сектори на националната икономика едновременно и балансирано. Националната икономика и благосъстоянието на народа, са поставени на пътя на устойчив растеж. Изпълнен е изцяло петгодишният план за икономическо развитие, което е най-очевидният и значителен успех в икономическата област, постигнат от страната през последните три десетилетия.

Във втората част на доклада Ким Чен Ун изясни дългосрочните цели на всеки сектор в новия петгодишен план и начините за тяхното изпълнение. Основната задача на социалистическото икономическо строителство през следващите пет години ще е да затвърди постиженията от предходния период, да осигури стабилен и постоянен растеж на всички сектори на икономиката и значително да подобри жизненото равнище на хората в цялата страна.

Ким Чен Ун инспектира водещи предприятия на отбранителната промишленост

Уважаемият другар Ким Чен Ун се запозна с производството в големи предприятия за боеприпаси от 16 до 18 септември. Както се вижда на публикуваните снимки са били посетени предприятия произвеждащи 600 мм ракетни системи за залпов огън и ударни дронове, които са сред най-модерните оръжия постъпващи на въоръжение в артилерията на Корейската народна армия. В изпълнение на решенията на Деветия конгрес на Корейската трудова партия, основните предприятия за производство на боеприпаси се включиха в съревнование за изпълнението на годишните производствени цели. Те успешно увеличават производството, като всеки ден постигат високи резултати.

Другарят Ким Чен Ун горещо насърчи работническата класа от военната промишленост и изрази голямо задоволство от факта, че големите предприятия за производство на модерни боеприпаси изпълняват отговорно и безотказно планове си по най-важните показатели. В резултат на техните успехи мащабните планове за превъоръжаване, разработени от Централната военна комисия на партията, се изпълняват успешно един след друг.

Той специално благодари на големите предприятия за производство на боеприпаси за това, че успешно изпълняват проектите за разширяване на производствените мощ-

ности за да отговорят на искванията на плана за реорганизация и модернизация на артилерийските бойни части на народната армия.

Ким Чен Ун заяви, че изграждането на съвременна мощна артилерия е в основата на бойната мощ на армията. Той подчерта, че постиженията на КНДР за модернизирание на всички компоненти на националния отбранителен капацитет, включително на артилерията, означават значителна промяна в състава и средствата с които разполагат въоръжените сили и плановете за тяхното използване. Военните системи на противника ще бъдат извадени от строя от неудържимата ударна мощ, която народната армия вече притежава или скоро ще притежава. За тази цел предприятията за производство на боеприпаси на всички нива под ръководството на Втората икономическа комисия ще играят важна роля в осъществяването на политиката на партията за изграждане на най-мощната армия, а боеприпасната индустрия на страната трябва да бъде допълнително разширена и укрепена за тази цел.

Ким Чен Ун подчерта, че големите предприятия за производство на боеприпаси играят ключова роля за постоянното увеличаване на бойния капацитет на страната и изясни важните задачи които стоят пред тях, включително въпроса за постоянното разширяване на производствения капацитет и модернизацията на техническите процеси, повишаването на нивото на изкуствен интелект на офанзивните и отбранителните бойни оръжейни системи и развитие на защитата и автоматизацията на артилерийските оръжия на по-високо ниво, както и въпроса за подобряване на условията и средата за производство.

Накрая другарят Ким Чен Ун изрази очакване и убеждение, че всички служители, техници и работници, работещи в отбранителната индустрия, ще продължат да проявяват присъщия им творчески и боен дух и по този начин ще дадат мощен тласък за радикалното укрепване на народните въоръжени сили.

Успешно изпитание на ново оръжие

На 20 септември Ракетната администрация на КНДР е провела успешно изпитание на оръжие от нов тип. То е било проведено под ръководството на Ким Чен Ун, който подчерта, че изпитанието е било „поразителна демонстрация на ултрамодерна военна технология“. Придобиването на такава технология е от огромно значение за готовността на държавата за отбрана и за бъдещото развитие на въоръжените сили, каза той, добавяйки, че врагът знае много добре какво означава подобен прогрес без да са необходими никакви допълнителни обяснения.

Ким Чен Ун и изрази своята благодарност към Ракетната администрация и нейните институти и работни групи за този изключителен успех.

Нашият коментар: От публикуваните от КНДР снимки става ясно, че е била изпробвана тактическа балистична ракета с маневриращ хиперзвуков боен блок, обозначена като Хвасон-11Ма-1. На снимките от командния пункт, където Ким Чен Ун наблюдава изпитанието, се вижда монитор с изписани конкретни телеметрични параметри от полета на ракетата

- Далечина на полета: 908,2 км
- Максимална височина (апогей): 35,8 км
- Скорост: 2 146 м/с или 7 725 км/ч (около Мах 6,3)
- Време на полета: 446,1 секунди (около 7 минути и 26 секунди)

Военни анализатори посочват, че показаната на монитора траектория е характерна за полет на планиращ хиперзвуков боен блок (HGV). След първоначалното ускорение хиперзвуковият боен блок лети през първия етап на полета по траектория като класическа балистична ракета. Той се издига до височина от 70 километра след което се спуска в по-плътните слоеве на атмосферата на около 600 километра от мястото на старта. При навлизането си в атмосферата започва втория етап на полета в който бойният блок маневрира на хиперзвукова скорост. Той използва своите крила за да направи подскок като отново се издига до около 35-36 км, със скорост над 6 пъти по-голяма от скоростта на звука и поразява целта на далечина над 900 километра.

Оценката на военните експерти е, че във финалния етап на полета си този боен блок е изключително трудна цел и вероятността за неговото прехващане от съвременната противоракетна отбрана на САЩ и Южна Корея е критично ниска.

Височината от 35-36 км е твърде ниска за американските комплекси THAAD, тъй като те са предвидени да действат високо над атмосферата в космоса. На височини под 40 километра и високите им скорости прехващащите се нагряват силно и техните инфрачервени системи за самонасочване не могат да функционират.

В същото време тази височина е твърде голяма за стандартните комплекси Patriot (PAC-3), чийто ефективен таван за прехващане е около 20–25 км. На височина над 20–25 км земната атмосфера става много разреждана и техните аеродинамични кормила губят своята ефективност, което прави рязкото маневриране срещу летящите с висока скорост цели невъзможно.

Освен това тъй като хиперзвуковият блок може да променя курса си хоризонтално и вертикално при скорост 6 пъти по-голяма от скоростта на звука, изчисляването на необходимите маневри на ракетите на отбраната става със закъснение и те не успяват да извършат прехващането. Според специалистите при по-масова атака с подобни маневриращи на хиперзвукова скорост бойни блокове или атака заедно с обикновени балистични ракети ефективността на отбраната ще бъде много ниска.

Монтана събра 30 фолклорни състава, за да отпразнува 170 години от основаването на читалищата в България

С 5-часов концерт на площад „Жеравица“ в Монтана, в който участваха 30 фолклорни групи от всички читалища на община Монтана, започна отбелязването на кръглата годишнина от основаването на първите читалища в страната. Това е най-мощният сбор на читалища, организиран от община Монтана. Освен с народни песни и танци на площад „Жеравица“ в 19 шатри бяха изложени ястия от автентичната местна кухня.

„С днешното събитие, което искаме да превърнем в традиция, Монтана засвидетелства водещата си позиция за опазване на уникалното културно наследство, неговото популяризиране и утвърждаване, заяви в обръщението към всички кметът Златко Живков. Всяка година ние правим значителни инвестиции от собствени приходи за съвременяване на сградите и фонда на читалищата в 23-те си села с разбирането, че те са средището за опазване на българската духовност и народно творчество. Благодаря на всички за желанието, с което се включиха в днешния празник, и за желанието, с което работят за просъществуването на нашите читалища.“

За приноса и политиката на общината в подкрепа на читалищното дело кметът на Монтана получи поредното признание - почетен знак „Златен ключ“ на Съюза на българските читалища. Отличието му бе връчено от Недялка Трайкова - председател на читалището в Лом – едно от първите в страната.

Съпътстващо на площад „Жеравица“ се проведе и пореден фермерски базар.

„Усмивката на Вършец“ – награди за победителите в онлайн фотоконкурса

По случай 2 октомври – Световния ден на усмивката, Община Вършец награди тримата победители в онлайн фотоконкурса „Усмивката на Вършец“.

Отличията бяха присъдени на участниците, чиито снимки събраха най-много харесвания в рамките на конкурса. Всеки от тях получи награда и грамота от Община Вършец.

Благодарим на всички, които се включиха в инициативата и споделиха своите усмивки с нас! С участието си те допринесоха за създаването на много положителни емоции и добро настроение.

Нека не забравяме, че понякога една усмивка е достатъчна, за да направи деня ни по-хубав!

Честито на победителите и благодарим на всички участници!

Белоградчик

Център за обществена подкрепа отпразнува своя шести рожден ден

Шестият рожден ден на Център за обществена подкрепа събра на площад „Възраждане“ деца, родители и гости, за да споделят заедно радостта от шест години, изпълнени с грижа и подкрепа. На тържеството присъстваха Боян Минков – кмет на община Белоградчик, Ангел Георгиев – председател на Общински съвет, и представители на Общинска администрация – Белоградчик.

Славена Славилова – управител на Центъра за обществена подкрепа, отправи своите благодарности към

екипа на Центъра – към всички, които всеки ден влагат професионализъм, отдаденост и най-вече сърцата си, за да даряват любов, внимание и подкрепа на хората, които разчитат на тях.

Празничната програма беше изпълнена с много настроение, усмивки и български дух. Поздрав към рождениците поднесоха школа по народни танци към Детски комплекс – Белоградчик, които завладяха площада с прекрасните си изпълнения. Към празника се присъединиха

и талантливите участници от Детска градина „Иглика“, Младежки танцов състав „Ружинско хоро“ към НЧ „Христо Ботев“ – гр. Ружинци, НЧ „Христо Ботев – 1897“ – с. Чупрене, съвместно с ОУ „Академик Михаил Димитров“ – с. Чупрене, Танцова формация „Ружа“ към НЧ „Христо Ботев“ – община Ружинци и ОУ „Христо Ботев“ – с. Горни Лом. Всички те допринесоха за празничното настроение и превърнаха рождения ден в истински празник за всички.

Пресслужба на община Белоградчик

Берковица

Международен ден на възрастните хора

На 1 октомври – Международния ден на възрастните хора, кметът на Община Берковица Радослав Найденов сподели празника в Дома за стари хора - Берковица.

Специален поздрав към възрастните хора отправиха децата от група „Петлета“ при ДГ

„Звънче“ с ръководители Албена Арсенова и Надя Цветкова и директора на детското заведение Филонка Горанова. С много усмивки, танци и ръчно изработени картички малчуганите внесоха топлина и радост в празничния ден.

Особено възнуващ момент беше поздравът към най-възрастната обитателка на дома – Господиня Велкова Петрова, която е на впечатляващите 102 години. Тя получи специално внимание и пожелания за здраве и дълголетие от децата и от кмета на Община Берковица Радослав Найденов.

След възнуващата програма всички имаха възможност да се почерпят и да споделят приятни мигове заедно. По случай празника Община Берковица подари на възрастните хора вкусни сладки десерти.

С признателност и уважение благодарим на всички хора от златната възраст за тяхната мъдрост, доброта и житейски пример. Пожелаваме им здраве, спокойствие, обич и още много щастливи дни, изпълнени с внимание и грижа!

Монтана

До края на октомври ще приключи ремонтът на бул. „Трети март“

Монтана е сред първите четири общини в страната по изпълнение на проекти от инвестиционната програма на общините, заяви кметът Златко Живков. До края на октомври ще бъде готова реконструкцията на бул. „Трети март“ от бул. „Монтана“ до ул. „Димитър Ерийски“ – северен вход на града. Това е най-мощният проект на общината по програмата, с който се подобрява организацията на движение. Създават се три кръгови кръстовища в натоварената индустриална зона и се преасфалтират повечето от подходите на улиците, включени в централния булевард. Стойността на обекта е близо 24,7 милиона евро.

Други значими обекти, които също ще бъдат завършени в този срок, са основният ремонт на Младежкия дом и последният етап от изографисването на храм „Свети Дух“.

Продължава кастренето на клони, миенето на улици и косенето на тревните площи. През последната седмица усилено е работено в „Младост“ 2, където са оформяни корони и премахнати опасни дървета около веригата от входове на бл. 14. Екипите на предприятие „Чистота“ са работили в района на икономическия техникум, детска градина „Слънце“, бул. „Хаджи Димитър“, централна градска градина, парк „Монтанензиум“, Слънчева градина, Центъра за работа с деца и ул. „Калето“. Ежедневно се почиства езерото „Монтанензиум“ и фонтанът на пл. „Алеко Константинов“. Подменени са пейките пред бл. 44 на ул. „Патриарх Евтимий“ и пред бл. 14 в „Младост“ 2. Направен е преглед на състоянието на 12-те градски чешми. На три от тях ще бъде направен ремонт, каза още кметът Живков.

Завършени са аварийните ремонти на черквите в Благово и в Сумер. Средствата са осигурени от дарителска кампания на община Монтана. Сградата на читалището в с. Липен също е обновена, където на 26 септември бе чествана неговата 100-годишнина.

Община Монтана

**Ново кухненско оборудване
подобрява качеството на услугата
„Домашен социален патронаж“**

На 11 септември 2026 г. в кухнята на Домашния социален патронаж към Община Монтана беше доставено и монтирано ново професионално кухненско оборудване. Персоналът премина инструктаж и обучение за работа с новите уреди, което гарантира безопасност и ефективност при ежедневното приготвяне на храна за потребителите.

Обновяването е реализирано по проект „Закупуване на оборудване за Домашен социален патронаж – Монтана“, финансиран по Целева програма „Подобряване на материалната база на Домашен социален патронаж“ на Фонд „Социална закрила“ към Министерството на труда и социалната политика. Проектът се изпълнява по договор № РД04-44/15.04.2026 г. между Фонд „Социална закрила“ и Община Монтана.

Доставеното оборудване включва:

- 2 професионални електрически печки с 4 обединени котлона (тип плоча)
- 2 професионални електрически печки с 6 обединени котлона (тип плоча)
- 3 професионални електрически фурни (пекарни) на 3 нива

Общата стойност на инвестицията е **24 990 евро**, от които:

- **22 491 евро** – финансиране от Фонд „Социална закрила“
- **2 499 евро** – съфинансиране от Община Монтана

Новото оборудване осигурява значително подобрени условия на труд за персонала и оптимизира процеса на приготвяне на храна, което води до по-качествено и навременно обслужване на потребителите на услугата.

Последователни инвестиции в подобряване на услугата

Община Монтана последователно модернизира материалната база на Домашния социален патронаж по договори за финансиране от Фонд „Социална закрила“ със съфинансиране от Община Монтана:

- **2018 г.** – обновяване на кухнята в гр. Монтана с картофобелачка, конвектомат и модерна хладилна техника.
- **2022 г.** – пълно обновяване на кухнята във филиала в с. Смолянски, оборудвана с професионални печки, пекарни, зеленчукорезачка, картофобелачка, хладилна техника, помощни маси и нова посуда. След модернизацията капацитетът на филиала беше увеличен от 50 на **100 потребители**.

Община Монтана продължава да развива социалните услуги

Настоящото обновяване е естествено продължение на усилията на общината за осигуряване на модерна, ефективна и устойчива социална услуга, която достига до най-нуждаещите се жители на общността.

В кухнята на Домашен социален патронаж – Монтана, се приготвя храна за около 400 лица потребители на услугата – лица в пенсионна възраст, лица с определена нетрудоспособност над 71 %, определена от ТЕЛК/НЕЛК, самотно живеещи лица в невъзможност за самообслужване.

Ежедневно от кухнята на Домашен социален патронаж – Монтана се предоставя храна на територията на 11 населени места от Община Монтана: гр. Монтана, с. Горно Церовене, с. Вирове, с. Безденица, с. Габровница, с. Благово, с. Николово, с. Крапчене, с. Стубел, с. Липен, с. Долно Белотинци.

Нараства броят на лицата, които отговарят на целевите групи и желаят да ползват услугата.

НИКОЛА ПЕТКОВ – ОБИЧАН И ХУЛЕН**По повод на един рожден ден
И в политиката има нравственост****Милан ДРЕНЧЕВ***главен секретар на БЗНС „Никола Петков“*

Никола Петков

Поводът за изясняване на факти и обстоятелства на един епохален откъс от нашата политическа история е стогодишнината от рождението на големия българин Никола Петков и неговата героична смърт на 23 септември 1947 година.

Предизвикателството е, че някои искат чрез неверни факти, а други чрез едностранчиви разбирания и дилетантство да намалят ореола на личността Никола Петков, които историята му е отредила.

БЗНС е организация с дълбоки народни корени, с борческа идеология срущу социалната неправда и противник на всякаква сатрапия и противонародна власт, откъдето и да идва тя. Земеделският съюз винаги е бил защитник на правата и свободите на човека.

Никола Петков от поколението, което н млади преживя две национални катастрофи, две трагедии – през 1913 г. и 1918 г. всеки добър българин, всеки патриот не може да не си зададе въпроса коя е причината за злощастията, които сполетяха нашия народ. Земеделският съюз начело с Александър Стамболийски води борба с цената на всичко България да запази неутралитет през Първата световна война.

След края на войната Никола Петков е със звание офицер от запаса, с високо образование, придобито в Париж с добро материално положение, което му дава възможност да се нареди във висшите обществени слоеве за един спокоен и благоденстваш живот, както много негови събратя по произход. Но той беше от семейство Петкови с чест, достойнство и храброст. И се нареди в борческите редици на земеделския съюз. Именно тая организация го вдъхновяваше да се бори срещу деветоюнските превратаджии през 1923 г. и по-късно срещу настъпващата противочовешка хитлерофашистка вълна.

Когато Втората световна война беше вече факт и военните блокове започнаха да се очертават, българската общественост беше разтревожена така, както през 1915 г., от това, че България може да направи същата грешка и да застане на страната на Германия. И за чест всички изтъкнати наши политици, макар и в нелегалност, бяха единодушни, че България трябва да запази неутралитет в този гигантски двубой. Никола Петков беше последователен и като представител на Земеделския съюз „Пладне“ активно защитава тая кауза. На тая позиция стоеше и по-голямата част от българския народ.

До цар Борис III беше изпратена петиция да обяви неутралитет и по-специално да не се присъединява към Тристранния пакт, подписана от представители на почти всички партии. И въпреки това правителството на Богдан Филов на 1 март 1941 година подписа акта за присъединяване към Тристранния пакт. С това България излезе от своя неутралитет. По-късно през ноември същата година, нашето правителство обяви война на Англия и Америка, която нарече символична, но за западните съюзници ние бяхме не само формални, но и фактически противници.

Германската военна машина жънеше успех след успех. Франция беше капитулирала, а Белгия, Холандия и Норвегия – окупирани. Съветската армия едва удържаше отбраната на Москва. Опасността от победата на Германия нарастваше. Това наложи още по-тесен военен съюз между Англия, САЩ и Съветска Русия. Те излязоха с обръщение към народите, които са застрашени от нацизма, да обединят своите сили за победа на демокрацията.

България не остана извън този призив. У нас се създаде съюз под приемливото име Отечествен фронт. В него не се включиха всички опозиционни партии. Те смянаха, че активна и въоръжена съпротива не е необходима. Разчитаха и на това, че управляващите, след като се убедят, че Германия ще загуби войната, ще намерят сили в себе си в подходящо време да направят завой, да напуснат тристранния пакт и с това България да не носи последиците като победена страна. Това бяха Демократическата партия на Никола Бушанов, БЗНС „Врабча 1“, представителите на други буржоазни партии като Ат. Буров и Ст. Костурков.

Земеделският съюз, който по идеология и борба е защитник на правата и свободите на народа и демокра-

цията не можеше да не участва в борбата, подкрепяща съюзниците. Никола Петков като забележителен представител на земеделския съюз сметна, че дългът му налага да се включи в тази инициатива. Трябва добре да се знае, че програмата на сформирания през 1942 година Отечествен фронт е напълно демократична.

В нея като първа задача стоеше искането да се възстанови Търновската конституция. Като се има предвид това, може ли да се мисли, че тая програма, ако беше приложена с пълна сила в нашата страна нямаше да има демокрация. И днес всеки демократ може да се подпише под нея.

Та кой разумен човек можеше да допусне, че на болшевишка Русия, която се бореше отчаяно за своето съществуване ще и се отдаде възможност да окупира Източна Европа, да установи безправията и в нашата страна. Нима ние тогава можехме да допуснем, че един президент на велика демократична държава като Рузвелт ще бъде толкова наивен да вярва само на обещанията на Сталин, че на всички народи след войната сами да определят своята система на управление.

Никола Петков, преди да се ангажира за обща борба с комунистическата партия чрез д-р Г. М. Димитров в Кайро потърси информация какво отношение имат западните съюзници по тоя проблем. Инструкциите бяха, че пътят е само един. Ако искаме да бъдем оправдани пред западните съюзници след победата, народът ни трябва да докаже, че не и приемал прохитлеристкото управление. А това се доказва чрез организирана и откритая съпротива. Когато се заговори за завой в българската политика през 1944 година, те не приемаха друго правителство, а само излъчено от отечествения фронт. Това беше причината, че не обърнаха никакво внимание на Багряновото правителство, което действително се нае да направи някакъв завой. Това беше причината за злата съдба на правителството на Константин Моравиев, което никои не може да отрече, че беше напълно демократично. То веднага даде пълна и безусловна амнистия и обяви война на Германия. Съветският съюз не го призна и на свой ред обяви война на България. На 8 септември Червената армия премина Дунав и полковете и без всякаква съпротива стигнаха още същия ден до Шумен и Варна. При това положение неизбежно беше и се наложи идване на правителство на Отечествен фронт. Пита се, ако в това правителство нямаше земеделци начело с Никола Петков, нямаше и без тях да стане превратът на 9, 10 или на някой друг септември? Кой можеше да попречи? Това го разбираха всички – и политици и военни. И за това превратът на 9 септември 1944 година стана без да срещне каквато и да е съпротива, без пушка да гръмне. Представителите на Земеделския съюз в това правителство вярваха, че програмата, в името на която превратът беше извършен е в духа на вижданията на сивите победители. Та можеше ли някой да допусне, че представителите на армията Дамян Велчев и Кирил Станчев са някакви проводници на комунизма у нас. Тяхната дейност също доказва, че те никога не са имали намерение да утвърждават болшевизма, както и Никола Петков. Вината е другаде. Безразличието на западните съюзници към това, което става в България.

Дългата, тъмна нощ на американската окупация в Ирак завърши

> от стр. 1

Човешката цена

Цената на американската военна окупация в човешки животи е потресаваща и непростима. Само от 2003 до 2011 г., консервативните оценки оценяват убийствата на иракски цивилни на над 110 000, като някои достоверни проучвания сочат цифри, надхвърлящи 650 000, причинени от военно насилие от страна на САЩ, като същевременно признават, че тези цифри представляват само малка част от истинския брой жертви.

Повече от половин милион иракски цивилни са били убити през този период. Организацията на обединените нации изчисли, че 1,75 милиона иракчани са станали бежанци, бягайки в чужбина или разселени в собствената си страна. Други независими проучвания обаче посочват много по-висока цифра. Тези цифри представляват само преките жертви от войната. Те не отчитат ранените, сираците, овдовелите или милионите, чийто живот беше разрушен от разрушаването на инфраструктурата, здравната система и социалната структура на Ирак поради американската военна инвазия. Те не броят децата, израснали без родители, семействата, загубили всичко, или поколението иракчани, чието бъдеще беше откраднато от война, която никога не са искали.

Ужасяващи военни престъпления на САЩ

Досието на САЩ в Ирак е опетнено с най-ужасяващите военни престъпления, много от които остават до голяма степен неразкрити. Скандалът с мъчения в Абу Граиб разкри системното малтретиране на иракски и чуждестранни задържани – физически побои, сексуално унижение, психологически мъчения, но отговорността никога не достигна до висши служители, а политиките също избегнаха правосъдието. Международни организации за правата на човека документираха незаконни убийства и прекомерна или безразборна употреба на сила срещу задържани. Престъпленията не можеха просто да бъдат обявени за изолирани нарушения от страна на шепа американски войници. Безмилостните политики за разпити и задържане спомогнаха за създаването на условия, в които се е случвало и е процъфтявало насилието.

Употребата на бял фосфор, обеднен уран и касетъчни бомби в цивилни райони причини трайни щети на здравето и околната среда. Атаките срещу Фалуджа през 2004 г. включваха умишлени нападения срещу цивилни и отказ на достъп до болници за ранените, оставяйки стотици мъртви и разрушавайки града. Десетки хиляди иракчани изчезнаха в центрове за задържане, много от тях никога повече не бяха видени, а съдбата им беше погребана в тайни гробове или анонимни морги. Клането в Хадита през 2005 г., при което американски морски пехотинци убиха 24 невъоръжени цивилни, включително жени и деца, първоначално беше прикрито, преди да се окаже едно от най-документираните зверства на катастрофалната война. Списъкът с престъпления е твърде дълъг, за да бъде изброен изцяло, но всяко от тях представлява разрушен живот, разбито семейство и травмирана общност.

Създаването на „Ислямска държава“ (ДАЕШ)

Може би най-осъдителното обвинение срещу американската окупация в Ирак беше ролята ѝ в създаването на самата заплаха, с която по-късно твърдеше, че се бори. Решението на така наречената Коалиционна временна администрация да разпусне иракската армия остави стотици хиляди офицери и войници безработни, унизени и достъпни за вербуване от екстремистки групировки. Резултатът не беше просто отстраняването на Саддам, а безразсъдното разрушение на иракската държава под чужда окупация, на фона на широко разпространена несикурност, бунтове, насилие и институционален колапс.

Когато американските окупационни сили първоначално се изтеглиха през 2011 г., те оставиха след себе си куха иракска армия, която бързо се разпадна, когато ДАЕШ нахлу в страната през 2014 г., превземайки Мосул и обявявайки т. нар. халифат. По ирония на съдбата, Съединените щати се завърнаха през 2014 г., твърдейки, че се борят със същото чудовище, което окупацията им помогна да се създаде, удължавайки присъствието си и увековечавайки цикъла на насилие. Трудно е да се разбере възходът на ДАЕШ, без да се разбере средата, създадена от американската инвазия, окупация, бунтове, поляризация и колапс на иракските институции. Според много наблюдатели, създаването и възходът на терористичната групировка „Ислямска държава“ след оттеглянето на коалиционните сили, водени от САЩ, през 2011 г. е предоставило претекст за завръщането им, което показва, че е имало нещо повече, отколкото изглежда на пръв поглед. ЦРУ е имало пряка роля в създаването на „Ислямска държава“.

Иракското искане за изтегляне на САЩ

Повратният момент настъпи на 3 януари 2020 г., когато американски удар с дрон уби генерал Касем Солеймани, върховният командир на иранските сили за борба с теро-

ризма, и Абу Махди ал-Мухандис, заместник-командир на иракските Народни мобилизационни сили, докато конвоят им напускаше летището в Багдад.

Терористичният удар беше грубо нарушение на иракския суверенитет, извършен без разрешение от страна на Ирак. Премиерът Адил Абдул Махди заяви, че правителството му е отказало на Вашингтон разрешение за атаката, но въпреки това тя е извършена – акт на война срещу суверенна нация, която е окупирана от години. Реакцията беше бърза и недвусмислена. На 5 януари 2020 г. иракският парламент прие резолюция, за експулсиране на всички чуждестранни войски от иракска територия и отмяна на искането за военна помощ от водената от САЩ коалиция. Резолюцията беше подкрепена от приблизително 180 законодатели, което беше политическо значимо, макар и не правно обвързващо. По това време Муктада ал-Садр, влиятелният политик и духовник, нарече парламентарния ход недостатъчен и поиска затваряне на американското посолство и експулсиране на американските войски по унизителен начин. Искането му отразяваше настроението в страната. В продължение на години след това иракските депутати, иракският народ и съпротивителните движения многократно настояваха за прилагането на тази резолюция. Забавянето отразяваше сложната политическа обстановка в страната, но искането никога не отшумяваше. Накрая, през 2024 г., Багдад и Вашингтон се споразумяха за график, определяйки 30 септември 2026 г. като дата за завършване на военната мисия на коалицията.

Победена сила си тръгва

Присъствието на водената от САЩ коалиция в Ирак най-накрая приключи. **Иракският премиер Али ал-Зайди обяви 1 октомври, денят след напускането на коалицията, за Ден на суверенитета - национален празник, който потвърждава завършването на пътя на Ирак към независимост и суверенитет.**

Това оттегляне на САЩ идва след 23 години неуспешна политика. Подобно на Афганистан, Съединените щати напускат Ирак като победена сила – победена военно, стратегически, политически и морално. Инвазията преди 23 години се основаваше на лъжа, окупацията беше белязана от ужасяващи престъпления, а резултатът беше обратен на първоначално обещания. Америка влезе в Ирак, обещавайки сигурност, стабилност, демокрация и трансформация на региона. Вместо това, инвазията се превърна в продължителна криза, която струваше огромни разходи, уби огромен брой обикновени хора, доведе до масово разселване, нанесе непоправими щети на доверието в САЩ и помогна за създаването на условията, от които се появи ДАЕШ.

Американците оставят страната в много по-лошо състояние от 2003 г., точно както напуснаха Афганистан преди пет години. И така, какво в крайна сметка постигнаха 23 години американска военна окупация.

Равносметката

Икономическите разходи само на Съединените щати са потресаващи. Доклад на Съвместния икономически комитет изчислява, че общите икономически разходи от войните в Ирак и Афганистан могат да достигнат 3,5 трилона долара, по-голямата част от които са били пропиляни. Тези цифри са парите на американските данъкоплатци.

За Ирак цената е по-сериозна. Страната сега има възможността да си възвърне суверенитета и да проправи собствен път без чужда военна окупация. Но белезите от 23-годишната война ще отнемат поколения, за да заздравеят.

Американското изтегляне от Ирак е момент за честна равносметка. Съединените щати нахлуха в суверенна държава под фалшив претекст, убиха стотици хиляди хора, създадоха условия за възхода на терористичната групировка ДАЕШ, извършиха документирани военни престъпления и след това прекараха две десетилетия в отказ да напуснат въпреки иракските искания. Фактът, че най-накрая си тръгват, е доказателство за иракската упоритост. Международната общност трябва да подкрепи усилията на Ирак за възстановяване и помирение, но трябва да го направи без арогантността и намерсата, които характеризираха американската окупация. Бъдещето на Ирак трябва да се определя от иракчаните, а не от Вашингтон.

Ирак може да излезе от това изпитание по-силен и по-обединен – или може да продължи да се бори с разделенията, изострени от американската окупация. Така или иначе, отговорността сега е на самите иракчани. **Дългата и тъмна нощ на американската окупация приключи завинаги.**

<https://www.presstv.co.uk/Detail/2026/09/30/777325/iraq-long-dark-night-ends-23-years-us-lies-occupation-abuse-end-humiliating-withdrawal>

Странджанската Марсилеза. Спомен за Пано Ангелов

Борис Армейски

Всяка година през месец август българският народ отбелязва с различни прояви и мероприятия Илинденско-Преображенското въстание от 1903 г. – връхна точка в национално-освободителната борба на македонските и тракийските българи. Известно е, че в осъществяването на въстанието водеща роля играят представители на крайната левица – социалисти, анархисти и други. Тяхно дело са Крушевската република начело със социалиста Никола Карев и Странджанската република начело с анархиста Михаил Герджиков.

Българският народ почита своите герои-революционери и възпява техният подвиг. Една от най-популярните песни, посветени на национално-освободителните борби в Македония и Тракия е прочутият „Ясен месец“ (известен още и като „Странджанската Марсилеза“).

Ясен месец веч изгрява над зелената гора.

В цяла Странджа роб запява песен нова юнашка.

Така започва този химн на българската народна съпротива, създаден през 1904 г. от народния поет и деец на ВМОРО – Яни Попов. Песента е в памет на загиналите през март 1903 г. при село Сърмашик (дн. село Бръшлян, Малкотърновско) Пано Ангелов (социалист) и Никола Равашола (анархист). Четата на Пано Ангелов и Равашола е подготвяла народа за въстание, но е предадена и е разбита от османския аскер. Песента за героите от Сърмашик се пее и до днес по протести, напомняйки за вековните традиции на българския народ да не скланя глава пред душмани, тирани и чужди окупатори.

За съжаление, дори и днес твърде оскъдни са сведенията за главния герой на „Странджанската Марсилеза“ – войводата Пано Ангелов. За идейните му възгледи научаваме от спомените на неговия съратник Христо Караманджуков (вж. „Подготовка на Илинденско-Преображенското въстание в Странджа – Малкотърновски революционен район, 1902 – 1903 г. Спомени. София, 1996). Хр. Караманджуков го описва като 26-27-годишен младеж, „строен, тих, спокоен, смирен, благонравен и дружелюбен“. Родом от село Башклисе в Западна Тракия, Пано Ангелов завършва Казанлъшкото педагогическо училище, което „тогава минаваше за един от най-важните разсадници на социализма в България“. Така, заедно с полученото педагогическо образование, той се превръща в „убеден социалист“, който дори като четник в Тракия продължава своето „самообразование и укрепване“. В четническата си раница носи „Капиталът“ на Маркс и друга марксистка литература, и „всякога, когато се видеше свободен и на почивка, той препрочиташе тия книги“. Хр. Караманджуков изтъква и че Пано Ангелов е „голям враг на пиянството“, като често държи „въздържателска проповед за борба срещу пиянството“. Загинал за свободата на Тракия, Пано Ангелов е погребан от българите в Малко Търново по най-тържествен начин. И вече повече от 120 години българският народ пее „Странджанската Марсилеза“ в памет на своите храбри синове, отдали живота си за благото на Родината.

Ясен месец веч изгрява
над зелената гора,
в цяла Странджа роб запява
песен нова, юнашка.

През потоци, реки, бърда,
нещо пълзи, застава,
дали Юда самодива,
или луда гидия?

Не е Юда самодива,
нито е луда гидия.
Най е чета от юнаци –
плашило за читаци.

Бързат, бързат да пристигнат
преди петли в Сърмашик,
да ги никой не угади
и ги подло предаде.

Пушка пукна, ек отекна,
знак се даде за борба
Бомби трещат, куршум пици –
цяла Странджа веч ечи.

Тиранинът е уплашен
от геройската борба.
Няма вече плахи роби,
има горди юнаци...

Гръм, куршуми, гръм отново,
скъпа кръв порой тече.
Падат Паньо, Равашола,
мрат в борбата синове.

О, Сърмашик, село славно,
от юнашката борба,
О, Сърмашик, знаме ново
на тракийска свобода.

https://septemvri23.com/pano_angelov_1903/

Монтана

Откриха новата двугодишна детска полицейска академия

В двора на най-старото училище в Монтана - I ОУ "Св. Кирил и Методий", бе сложено началото на двугодишния курс, в който 30 ученици ще придобиват знания и умения за безопасност на движението, обществен ред и сигурност. Инициативата е на МВР, а съорганизатор е Община Монтана.

На събитието присъстваха директорът на ОД на МВР ст. комисар Мариян Божинов, зам.- кметът Тихомир Антонов, полицейски началници, общински служители, учители, ученици, журналисти.

„На територията на областта са сформирани четири детски полицейски академии – в Монтана, в Берковица, във Вършец и в Лом“, уточни координаторът на инициативата полицейски инспектор Мирослава Караджова.

„През следващите две години учениците ще имат обучения по правилата за безопасност по пътищата и как да реагират в рискови ситуации. Ще бъдат запознати с основните закони за правата и отговорностите на гражданите и опазването на обществения ред. Ще присъстват и на демонстрации на зоополейското звено“, разказа комисар Йордан Христов – началник на „Охранителна полиция“.

Инициативата за полицейско обучение на деца започва през 1988 година в Шумен. От 2000 до 2007 година стартират регионални програми на територията на повечето областни дирекции на МВР. През 2016 година е създадена национална програма „Детско полицейско управление“, която се провежда в двугодишен извънкласен курс.

Монтана

Новият творчески сезон в НЧ „Разум 1883“ бе открит с концерт

Камелия Светославова

Самодейните колективи към Народно читалище „Разум 1883“ – гр. Монтана и възпитаници от Обединената школа по изкуства „Добри Христов“ откриха новия художествено-творчески сезон с общ концерт.

На 1 октомври сцената на читалище „Разум 1883“ бе оживена от вдъхновени читалищни дейци и възпитаници на ОШИ „Добри Христов“, а залата бе изпълнена с публика.

В годината, в която отбелязваме 170 години общонародно читалищно дело, самодейците и възпитаниците на Школата по изкуства показаха, че читалището и днес е място за среща, за творчество и за споделяне на знания.

Събитието бе открито от оркестрантите от Духов оркестър „Дико Илиев“ към НЧ „Разум 1883“ с диригент Пламен Крумов. Те посрещнаха гостите пред читалището с характерни произведения за духов оркестър и създадоха празнично настроение още преди началото на концерта.

В програмата се включиха самодейните колективи към

читалището - Мъжки хор „Окарина“ с диригент Снежина Георгиева, Андрей Колев и Нанси Колева от новосъздадената към читалището Формация „Монтана“, Народен хор „Пъстренец“ с ръководител Елица Искренова, Представителен танцов ансамбъл „Пъстрина“ и Детски танцов състав „Пъстрина“ с художествен ръководител и хореограф Първан Първанов.

От Обединената школа по изкуства „Добри Христов“ се изявиха възпитаници от класовете на Емилия Тодорова, Пенка Цветкова - отговорник на школата, Румяна Борисова и Марианна Цолова. С вокални изпълнения се представиха Дария Пламенова и Симона Цекова, с клавирни творби – Даяна Джунова, Роксана Петрова, Елена Стойчева и Ясен Лалов. На сцената с произведение за ксилофон се изяви Адриан Димитров.

Участниците в концерта, техните ръководители и преподаватели получиха цветя от Златко Живков - кмет на община Монтана, от Иван Каменов - областен управител на област Монтана и от Настоятелството на НЧ „Разум 1883“.

Д-р Даниела Стоянова

общопрактикуващ лекар,
специалист по
обща медицина

Всеки работен ден
от 8,00 до 13,00 часа

Набира
пациенти

Тел. за контакти:

096 389 346

„АПОЛОН-21“ ООД,

Монтана
ул. „Цар Борис III“ № 11
Поликлиника, кабинет 106

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

08 ч Преп. Пелагия. Св. прпмчк Игнатий Старозагорски

09 п *Св. ап. Яков Алфеев. Преп. Андроник и Атанасия

10 с *Св. 26 прпмчци Зографски. Св. мчци Евлампий и Евлампия. Преп. Теофил Изповедник.

11 н + 4 Неделя след Неделя подир Въздвижение - на св. Отци от VII Вселенски събор. Св. апостол и дякон Филип. Преп. Теофан Начертаний, еп. Никейски. Гл. 2, утр. св. 8, ап. 2 Кор 11:31-33, 12:1-9(с. 197), [на св. отци: ап. Тит. 3:8-15 (с. 398)], лит. св. Лк 8:5-15 (с.116) (Тип. с. 97)

12 п Св. мчци Пров, Тарах и Андроник. Преп. Козма, епископ Маюмски. Св. Мартин Милостиви

13 в Св. мчци Карп и Папила. Св. мчк Флорентий. Св. мчк Вениамин, дякон

14 с *Преп. Параскева - Петка Търновска (Петковден). Св. мчци Назарий, Гервасий, Протасий и Целсий

Монтана

Продължава кампанията

за набиране на средства за лечението
на 18-годишния Божидар

Кметът на Монтана Златко Живков, директорът на Младежки център Поля Тодорова и инициаторът на 5kmrun - Монтана Данаил Дамянов връчиха дарение от 2500 евро на майката на 18-годишния Божидар Сергеев. Младият мъж е с онкологично заболяване в напреднал стадий и всяка подкрепа е животоспасяваща за него.

Средствата са събрани на коледно благотворително бягане, организирано от Младежки център Монтана, община Монтана и 5kmrun Монтана. Сред дарителите са и спортен клуб „Диана“ към МВР, представляван от председателя му Даниел Райков и от Александър Аврамов.

„За нас е важен всеки цент, всяка протегната ръка, дори всяка усмивка, заяви майката на Божидар - Милена. Тя сподели, че семейството е изправено пред голямо изпитание и благодарни са всички, които са станали съпричастни към съдбата на сина ѝ.

Кампанията за набиране на средства за лечението му продължава. На 20 октомври в Монтана ще бъде организиран благотворителен концерт в подкрепа на 18-годишния Божидар.

Сметка за дарения:

Титуляр: Божидар Сергеев Петков

IBAN: BG40STSA93000032900315

Банка: Банка ДСК

РИМ – Враца

На 23 септември 2026 година във връзка с Деня на слънчевото равноденствие на раннеолитния обект Оходен-Валогa бе спазена традицията с възстановка на праисторически земеделски ритуал по засяване на лимец.

Събитието бе подпомогнато от инж. Иван Лишков и сдружение "Земята на траките".

ФЕСТИВАЛ НА
ТРЪНКАТА

ВКУСЪТ НА ЕСЕНТА, СЪБРАН В ЕДИН ПРАЗНИК

10 ОКТОМВРИ 2026 | С. САЛАШ

И в политиката има нравственост

Милан ДРЕНЧЕВ

главен секретар на БЗНС „Никола Петков“

> от стр. 4

Народът ни вярваше, че хартата, която се прие от Рузвелд и Чърчил, а по-късно и от Сталин е скрепена с гаранция за бъдещ демократичен строй във всички страни, засегнати от войната. Смяташе се, народите ще са в състояние сами да определят своя строй и управление. Но за съжаление това не стана. Болшевишкият строй все повече се налагаше в България. Комунистическата партия все повече и повече се отдалечаваше от програмата на Отечествения фронт. Прокламирането на Търновската конституция беше забравено. Силата беше право. Многохилядна Съветска армия не се изтегляше от България. Въпреки това последователната и принципната идеология и борба на Земеделския съюз задължаваше Никола Петков да върви неотклонно по своя път. Да се противопоставя на заробващия ни сталинизъм.

Никола Петков, верен на своята организация, на своя народ, с високо чувство на патриотизъм, каквито бяха неговия баща и брат, оглави тая народна борба и с това без всякакво колебание пое пътя към своята голгота. Нека някой да каже коя друга организация или партия от съществуващите тогава можеше да води тая неравна битка срещу един толкова силен и коварен противник. Къде беше нашата сила? Тя се състоеше в това, че народа вярваше на тая организация, която в различни времена, в различни тиранични режими винаги е стояла на фронта на свободата и демокрацията. И 45 години той фронт беше защитаван с чест.

И сега има хора, които, макар и не на висок глас подхвърлят, че и подписът на Никола Петков стои под създаването на така наречения Народен съд.

Най-напред да си отговорим на въпроса кога и къде при злополучия или катастрофа в една държава не се е търсило отговорност за тия, които са отговорни за това. След Първата световна война две вековни династии изчезнаха от европейската сцена – германският кайзер и австрийският император. На Балканите абдикира българският цар Фердинанд, чиято вина за двете катастрофални войни е безспорна. Това стана по настояването на правителството на демократа Ал. Малинов, който не може да бъде обвинен в антимонархизъм. Да погледнем съседна Гърция. След завършването на Първата световна война, тя предизвика война с Турция, която завърши с поражение на гръцката армия. За това поражение министър-председателят на правителството, което води тази война беше осъден и екзекутиран.

От това общо правило не можеха да се изключат и тия, които причиниха злини на своите народи и държави през Втората световна война. Само, че тук имаше нещо друго, непознато в миналото. Докато след Първата световна война народите сами решават от кого и каква отговорност да търсят, то при Втората световна война съюзниците в антифашистката коалиция предварително бяха решили, че всички държави от хитлеристкия блок след войната се задължават да накажат правителствата, които повече или по-малко са подпомагали военните престъпления на третия райх. Без прецедентен е случаят, че победителите съюзници съдеха на германска територия германските ръководители като военни престъпници.

България не можеше да прави изключение от другите съюзници на Германия. Тя не можеше да не се съобразява с това императивно искане на победителите.

Всеки съд за това е съд да наказва по закон и съвест извършителите на престъпления. Такъв закон беше създаден във всички страни, участвували във войната на страната на хитлеризма или сътрудничили със него. Имаше го и у нас.

Никола Петков няма вина, че на практика това не беше народен съд, а комунистически, за разправа с всички, който бяха явни или потенциални техни противници. Невсякъде нашите представители в ОФ-комитетите се противопоставяха на убийствата без съд и присъда. В Монтана (Михайловград) след упоритото настояване бяха освободени много от арестуваните, който не бяха виновни по смисъла на закона. Не може да се отбегне и фактът, че благодарение на нашите представители в ломския ОФ-комитет бяха спасени от смърт стотици невинно задържани. Земеделският съюз винаги е бил противник на проливането на кръв. Ние водим борба неотстъпно, но ри победа сме великодушни. При самостоятелното управление на Александър Стамболийски няма нито един убит, осъден или арестуван заради политическите му убеждения. Нещо повече: беше убит вътрешният министър Ал. Димитров и известният убиец Върльо войвода остана ненаказан. Също така октана ненаказан терористът Даскалов, който хвърли бомба в ложата на Народния театър, в която е бил и Стамболийски и само силният глас на уплашена жена е спасил министрите.

Нека много от тия, които вдигат глас на антикомунизъм, чиито бащи или самите те не са обезпокоявани от никого и са се радвали на топлите си места и на домашен уют, да знаят, че е имало епична борба срещу тоталитаризма цели 45 години, проливала се е кръв, унищожени са таланти, жертвувана е младост и да не мислят, че ги превъзхождат с това, че комунистическата власт им е дала възможност да придобият образование и титли. Много се говори за миналото, но трябва да се знае, че без тия които са били наясно срещу кого се борят и за како демокрацията нямаше да бъде извоювана.

И в политиката има нравственост. Тя е изкуството на възможността. Бездарието и дилетантството в политиката винаги са донасяли нещастие на народите.

Богдан Филев е общопризнат голям учен, археолог. И никой не може да му отрече това качество. Но той попада съвсем случайно в сферата на политическия живот. И за зла участ той беше той, от когото зависеше решението на най-трудните проблеми на България. И ако нямаше тая пародия на народен съд, Богдан Филев трябваше да бъде съден, че в своята гламавщина даде възможност и претекст за навлизането на Червената армия в страната ни.

Сега, когато се навършват години от великата саможертва на Никола Петков пред свещения олтар за свободата на народа и независимостта на държавата ни, всеки патриот трябва смирено да наведе глава и мислено да се поклони пред още неизвестния му безкръстен гроб. Народното проклятие над неговите палачи ще остане завинаги. Но също така няма да бъде простено и на тия, които се опитват да ми приписват някаква вина за сътрудничеството с правителството на ОФ.

Той жива и се бори срещу едната диктатура – кафявата хитлеристка чума и срещу другата – червената империя на злото. И изгоря в тая борба...

Скръб!

НА 3 ОКТОМВРИ 2026 ГОДИНА
НА ПАТРИАРШЕСКА
ВЪЗРАСТ СИ ОТИДЕ
ИЗВЕСТНИЯТ СКУЛПТОР –
ЗЕМЛЯКЪТ
ДИМИТЪР ГАНЧЕВ – ЗИКАТА

Димитър Ганчев е роден на 29 март 1929 г. в с. Бели мел, област Монтана.

Автор е на бюст-памятниците на Васил Левски, Христо Ботев и Никола Вапцаров в едноименните училища в град Монтана, паметника на генерал Арнолди и релефа на Дико Илиев в Монтана, паметника на Върбан Пенев в Бели мел, фигурата на миньора на входа на град Чипровци и много други.

Негова е и възстановената скулптура на богиня Диана в центъра на Монтана, която авторът дари на града.

До последния си дъх 97-годишният скулптор продължи да вае глината, да дълбае камъка и резбова дървото.

Издаде и книга с разкази на историческа тематика "Жрицата".

Ганчев е почетен гражданин на Монтана.

По негово желание прахът му ще бъде развят над любимата река Огоста.

Сбогом...

Пераскева Маркова, Борис Борисов,
Славко Григоров,
гр. Монтана

Паметникът на генерал Арнолди

Богинята Диана

Слово

e-mail: slovoplyus@abv.bg,
slovoplus@yahoo.com

Издател: ИК „Слово плюс“

Монтана, бул. „Пейо Яворов“ 1, БЦ „Огоста“, ет.4, офис 401

Параскева Маркова

Главен редактор
тел.: 0876 307 732

Милка Костадинова

Първи зам. главен редактор
тел.: 0888 530 931

Зам. главни редактори:

Цветана Костова

Каролина Краева

Ненчо Славчев

Гая Савестакиева

Отговорен секретар

Екип Монтана

3400, п.к. 133,
ул. „Пейо Яворов“ 1
БЦ „Огоста“, ет.4
офис 401

Екип София

тел.: 0887 901 058
0888 530 931

Екип Враца

ул. „Цв. Кръстенякова“
№13
ОКС, 3000, п.к. 143,
тел.: 0877 185 669

Екип Видин

тел.: 0889 399 349
0885 708 703

Вестник „Слово плюс“

се разпространява
чрез

Издателска кооперация „Слово плюс“
членува в Кооперативен съюз - Враца

Печатница
„БГ Принт“ Враца

Вършец

СУ „Иван Вазов“ откри иновативен STEM център

На 21 септември 2026 г. СУ „Иван Вазов“ – Вършец официално откри своя нов иновативен STEM център – пространство, създадено да превърне ученето в преживяване, изследване и откривателство.

На официалното откриване присъстваха Даниела Маринова – старши експерт ОСО в Регионално управление на образованието – Монтана, инж. Анатоли Димитров – председател на Общински съвет – Вършец, инж. Даниела Тодорова – секретар на Община Вършец, председателят и членовете на Обществения съвет към училището, Светла Вангелова – директор на НУ „Васил Левски“, и Диана Георгиева – директор на ДГ „Слънце“, както и учители, ученици и гости.

В своето приветствие директорът на СУ „Иван Вазов“ г-жа Яничкова подчерта значението на новия център за развитието на съвременното образование и възможностите, които той ще предостави на учениците.

„В иновативния STEM център нашите ученици ще изследват законите на природата, превръщайки се в истински млади откриватели. Но по-важното е, че тук те ще изграждат приятелства, ще се учат на уважение и ще докажат, че нашето училище е територия на сигурност, творчество и дигитален напредък“, отбеляза тя.

Проектът за изграждане на STEM центъра е реализиран в рамките на процедура BG-RRP-1.015 „Училищна STEM среда“ по Националния план за възстановяване и устойчивост. Договорът за изпълнение е подписан през 2024 г., а бенефициент по проекта е СУ „Иван Вазов“ – Вършец.

Новият STEM център е обособен на първия етаж в Корпус 1 на училището и включва шест помещения, както и общи пространства – коридор и фойейта. Пространствата са проектирани за практическа работа и експериментално обучение на учениците, включително в професионалната подготовка.

Центърът развива четири основни направления:

- * Роботика и кибер-физични системи;
- * Дизайн и 3D-прототипиране;
- * Природни науки;
- * Математика и информатика.

Обособени са две зали по информационни технологии, кабинет по математика и три помещения за природни науки.

STEM обучението ще дава възможност на учениците да работят по проекти, да програмират, да извършват изследователска дейност и да търсят решения на реални проблеми. В професионалните паралелки ще могат да се извършват и разнообразни изследвания, свързани със състава и качеството на храната, както и с нейното естетично оформление.

По време на откриването силно послание към учениците отправи инж. Анатоли Димитров – председател на Общински съвет – Вършец. Той подчерта, че младите хора живеят в динамичен свят, в който технологиите се развиват непрекъснато, и ги насърчи да използват възможностите, които новата среда им предоставя.

„Сега е моментът да учите, сега е моментът да трупате знания, за да може да ги използвате и да станете успешни“, обрвна се той към учениците.

СУ „Иван Вазов“ е одобрен и за иновативно училище с четиригодишна програма – „ТЕХНОЛАБ СВЯТ“.

Основната цел на иновацията е изграждането на цялостен модел за вертикално интегрирано STEM обучение, свързващ началния и прогимназиалния етап. Чрез конструиране, програмиране и роботика учебният процес се насочва към активно изследователско обучение, което развива критическо и алгоритмично мислене, креативност и умения за работа в екип.

Иновацията поставя акцент върху практическото прилагане на знанията и моделирането на реални научни концепции. Дългосрочната цел е създаването на синергия между училищната среда, STEM центъра и иновативните учебни програми, като по този начин се насърчават интересът и мотивацията на учениците към природните науки и технологиите.

СУ „Иван Вазов“ има още един повод за гордост – училището е одобрено и по проект „Превенция и намаляване на агресията в училище „Иван Вазов“, Вършец, чрез интегрирани STEM (FLL) и артистични (концерти) дейности за развитие на социално-емоционални умения“.

Основната цел на проекта е създаването на уважителна, ненасилствена и благоприятна среда за личностното развитие на учениците и намаляване на тормоза и агресията в училището.

Една от специфичните цели е насочването на ученическата енергия към градивни STEM дейности, включително роботика по програмата FIRST LEGO League (FLL).

Посланието на училищния екип е ясно – градивната енергия, общата кауза, творчеството и вдъхновението могат да бъдат основа за по-добра и спокойна училищна среда.

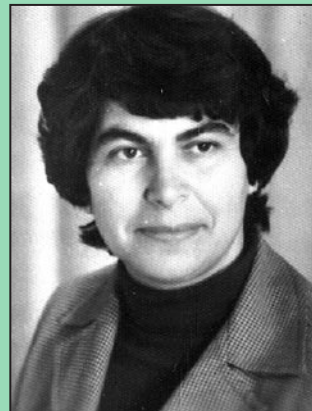
Официалното откриване продължи с традиционно посрещане с питка и сол и тържествено прерязване на лентата от директора на училището г-жа Яничкова, инж. Анатоли Димитров и г-жа Даниела Маринова.

След церемонията гостите имаха възможност да разгледат новите пространства и да се запознаят с възможностите, които STEM центърът предоставя, чрез демонстрации в оборудваните зали.

От СУ „Иван Вазов“ изказаха своята благодарност към Министерството на образованието и науката, Регионалното управление на образованието – Монтана, Община Вършец, партньорите и целия учителски екип за подкрепата, доверието и усилията, благодарение на които новият STEM център вече е реалност.

Новото пространство е не просто модерна учебна среда, а място, в което знанията се превръщат в практически умения, идеите – в проекти, а учениците – в активни изследователи и създатели.

Поетичен салон

Цветана Костова

Цветана КОСТОВА

Извисеност

Вярата му ме превръща в птица бяла,
към небето необятно полетяла.
Вярата му е искра от жизнелюбие
И заряд за родолюбие.
Вярата му е градивна сила -
красота бих с нея сътворила.
Усмивката и песента, и вярата
за дързостта и подвига са мярата
и символ на очакването - бяла пролет
със пеещите птици из простора.

С душата си обнадеждена
усещам как съм окрилена
да продължа към бъден ден
с Вапцаровската вяра в мен.

Между небето и земята

В духовното пространство, в битието
очакват ни безброй пътеки –
реални, сложни и първични,
и многозначни, символични,
значими и обикновени,
желани и благословени...

Ако жадуваме за полет,
по стръмно се изкачваме нагоре
с мечтите за дела достойни,
осмислени успешно, но и скромно,
дела със щастие за всеки ден,
ден обновен и в дух сплотен...

С житейска сила зареден
духът се врича вдъхновен
в борбата срещу мрак и зло,
за ценностите вечни, за добро,
за дирята човешка по земята
с негаснещата слънчева позлата!

Озарение

По пътищата на живота
върви човекът **озарен**,
издигнал факел на доброто –
към бъдно утро **устремен**.
С копнеж и обич съзидава,
съдбовно щедро **надарен**.
Роден света да обновява,
върви човекът **вдъхновен**.
Духът му огнено пулсира –
върви човекът **възроден**.
Върви човекът, без да спира –
така до сетния си ден!

Мездра

Литературен клуб „Христо Ботев“
чества 25 години от своето създаване

Мирослав ГЕТОВ

С юбилейно тържество в Деня на българската поезия и Международен ден на музиката - 1 октомври, Литературен клуб „Христо Ботев“ към НЧ „Просвета 1925“ - Мездра чества 25 години от своето създаване. Съорганизатори на културното събитие бяха Община Мездра и градското читалище.

Тържеството уважиха заместник-кметът на общината Нели Минева и директорът на Дирекция „Социални дейности, образование, здравеопазване, култура, спорт и туризъм“ Елена Нанова, председателят и секретарят на НЧ „Просвета 1925“ Мирослав Аспарухов и Биляна Костова, дългогодишният председател на Общинския съвет и изпълнителен директор на НАПОС-РБ инж. Делян Дамяновски, журналистът и издател

Иво Йорданов, дългогодишният секретар на градското читалище (1980-2010 г.) Елза Митова, доайените на местната литературна общност Цветко Стеев и Кирил Радовенски, представители на сродни творчески формации, почитатели на изязната словесност.

Поздравителни адреси и цветя връчиха Община Мездра, НЧ „Просвета 1925“ - Мездра, Литературен клуб „Арфа“ към Конфедерация на независимите писатели - Враца, Дружество на писателите от област Монтана, Литературен клуб „Нашето слово“ към НЧ „Храм-паметник „Христо Ботев-1879“ - Козлодуй, Литературен клуб към НЧ „Христо Ботев-1907“ - Роман, НЧ „Факел-1926“ и Художествено-творчески клуб „Факел“ - с. Зверино и др.

По случай четвъртвековния юбилей председателят на клуба Светла Дамяновска представи своето краеведско изследване „25 години Литературен клуб „Христо Ботев“ - Мездра“ (2026 г., Книгоиздателство „Медиа груп“ - Враца). Книгата проследява историята на клуба през периода 2001-2026 г. и е издадена с финансовата подкрепа на Община Мездра. ...

Литературен клуб „Христо Ботев“ към НЧ „Просвета 1925“ - Мездра е учреден на 27 септември 2001 г. Той е правоприменик на литературната група, създадена към градското читалище през 1952 г. с пръв ръководител известният български поет, драматург и преводач Първан Стефанов (1931-2012 г.). Негови основатели преди 25 години стават 33-ма поети и белетристи от общината.

Снимка: Алексия Вачева, НЧ „Просвета 1925“ - Мездра